

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any II.—TARRAGONA, 20 Desembre de 1914.—Núm. 74.

BIBLIOTECA PÚBLICA
TARRAGONA
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Méndez Núñez, 6, baixos

Els treballs se publiquen baix la responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

El Presupost Municipal de 1915

Els augmentos consignats en el presupost de l'any vinent, en lo que afecta al personal, no han sigut ben rebuts pel veïnat. Si bé's tracta principalment d'empleats modestíssims, com els guardes urbans i'ls celadors d'arbitris, se considera en general inoportú l'acord, tant perque tots ells guanyen un jornal de 3 pessetes o més diaries, com perque no està en relació aquesta petita esplendidesa amb lo migra d'altres partides del presupost, que son o podrien esser veritablement reproductives.

Passem encara perque tingués explicació l'augment a la guarda urbana. Se tracta a la fi d'un còs model, que honra a la nostra ciutat i presta ben apreciables serveis. Lo que de cap manera pot explicar-se ni comprèn ningú, es l'augment dels celadors d'arbitris. I molt menys se comprendrà quan se conequin els dats retrets en plè consistori per nostre amic senyor Lloret a l'oposar-se a que s'aprobés la reforma.

Deia'l nostre regidor: Ens presentèu un projecte de presupost que marca una disminució important en casi tots els arbitris. El de drets d'inscripció de vehicles, porta una baixa de 1.500 pessetes; el de vehicles de totes classes, altres 1.500 pessetes; el d'escomesa a les cloaques, 1.000 pessetes; el d'inquinat, 3.000 pessetes, i'l de begudes espirituoses, 1.500 pessetes. Total ana pèrdua, en relació a l'any anterior, de 8.500 pessetes. No sembla si nó que aquest augment de sou sia un premi per la merma d'ingressos.

Però encara hi ha més. Els celadors d'arbitris han assumit les atribucions i han vingut a substituir a la ronda creada quan se suprimiren els fielats per a la vigilància i persecució del frau de les carns forasteres, per qual concepte's recaudaren els anys 1909 i 1910, respectivament, pessetes 4.734'20 i 3.761'80. Doncs, bé; la recaudació per aquest ram ha baixat de tal manera, que l'any 1912 sols s'obtingueren 1.916'92 pessetes i l'any 1913, 1.758'58 pessetes. Una baixa tan important, de més del 50 per 100 en quatre anys, podria reclamar qualsevol mida, però mai un augment de sòn.

La Comissió d'Hisenda, o més exactament, alguns dels seus individus, prou intentaren explicar i fins justificar l'augment; però hem de dir en veritat que no ho conseguiren. L'argumentació del senyor Lloret, que produí tremendo efecte entre'ls mateixos regidors, sols signé vençuda per la força dels vots, i especialment dels vots de la minoria conservadora que, en aquesta qüestió dels presupostos, decantaren la balança en favor de la gestió de la seva tan odiada *Popular*.

Per cert que en el curs de la discussió hi hagué un incident que's comentà moltíssim. El senyor Albal full defensava'ls augmentos de sòn, i referint-se a 600 pessetes que s'augmenten o restitueixen a l'Oficial Major, digué que era obra de justícia, així com, en compliment dels preceptes de la llei, s'apujaven 403'20 pessetes al Comptador. I'l senyor Lloret replicà:—«Doncs, bé; jo celebro que una vegada al menos hagin coincidit la justícia *popular* i la llei *conservadora*...»

La frase produí'l seu efecte i fou molt celebrada entre'ls regidors i'l públic. Tal vegada ella constituí'l millor resum de la discussió i era la mes clara explicació de tot lo que succeïa. Campanyes, discursos, articles, atacs virulents... i a l'hora del presupost, tots són uns.

Unió Catalanista

Concell General

S'han circulat ja les convocatories per al Concell General ordinari de Representants que, en compliment de lo prescrit en els Estatuts vigents, deurà celebrarse a Barcelona, el dia 3 de Janer del pròxim any de 1915.

La Junta Permanent, per majoria ha sotscriu el Missatge reglamentari que deurà discutir-se en la Assamblea convocada, havent-hi formulats un vot de minoria i un vot en contra referents an aquest Missatge per alguns dels senyor que formen part de la Junta Permanent.

Per creure'ls interessantíssims tots aquests documents, els insertarem en el número vinent de *Renovació*, sentint no poguer-los donar avui a la llum pública, per falta material de lloc.

L'Assamblea de la Unió Catalanista ha despertat viu interès entre tots els adherits, per la discussió a que donarà lloc el Missatge sotscriu per la majoria de la Junta Permanent.

A En Joan Maragall, en el tercer aniversari de la seva mort

Recordem l'aniversari del Poeta que durant la seva vida de mortal tinguérem al costat nostre i de les multituds enardides.

Fem memoria dels seus actes d'hèroe de les lletres patries, amb els que viuen amb nosaltres, fem reviuere en nostre ment les hores que passem i passades delectant-nos amb l'obra del seu geni.

Acullim de grat l'auriola de visió que vaga per nostre testa, de les imatjes maragallenques que'ns reconforta amb les seves odes magistrals de bondat, poesia i bellesa que, com rajolí de mel, s'endinsa en nostra ànima.

Maragall no morirà; encara que les seves espulles estiguen aparedades passant la metamorfosi, son esperit, com perfum de flors boscanes, gentils i flairoses van barrejant-se amb el vent que a grans empentes neguitosament fa sa via inundant el mon amb ses ones civilitzadores.

Tres anys fa que'l perderem; tres anys que Catalunya va vestir-se de dol per al seu fill il·lustre, i representada per tots els elements l'acompanyava sorpresa de sentiment, com doncella qui ha perdut sos rics joiells mes estimats!

L'afany de viure no li ha mancat, car en tots els moments viurà, i si son cos descansa passant la llei eterna de la vida, tindrem en els jardins de la ciutat de Barcelona son monument del que en podrem estar orgullosos al fer-ne sabedors a les generacions futures de sa passada existencia.

Recordo haver llegit d'ell un article sobres la decadencia que la poesia tenia en el poble, i aixó era efecte dels molts poetas o versaires que publicaven llibres en els que hi faltava lo mes necessari: la bellesa i les imatjes que vaguen sempre per l'ànima del Poeta, i qu'es l'esperit refinat qu'engendra la poesia feta vers, qu'es sempre lo que mes profund s'endinsa en nostres sentiments.

Molt be podia dir-ho, car en la seva inspiració i tècnica en versificar no s'hi veia mai el mes petit detall groller. En una flor marcida llensada al mitg d'un camí s'inspirava i resultava ésser una hermosa poesia.

Ell, que enamorat de la vida de la terra, la cantava amb ressonant veu, i després d'escriure amb ploma d'or son bell «Cant Espiritual» vingué barbra-ment la mort a pendre-li la preuada vida, quan potser encara cantava son cor aquesta estrofa...

«Mes enllà veig el cel i les estrelles
i encara allí voldria ésser-hi hom:
si heu fet les coses a mos ulls tan belles,
si heu fet mos ulls i mos sentits per elles,
per qué aclucà'ls cercant un altre còm?»

A. BACHS GABRIEL.

Barcelona, (S. A.) Desembre de 1914.

MARGINAL

Per a l'amic L. H.

De la cruesa de les frases o de les paraules mal esmersades, moltes vegades n'esdevenen qualques converses que degeneren en discussions o controversies, essent aquestes últimes, molt sovint, fruit de les males interpretacions del llegidor i encara hi ha mes: tractar d'assumptes o fets no sapiguent-ne ni un borrall, essent aixó una cosa molt corrent.

No vull dir que tú, bon amic, ho fassis sempre aixó, emprós com pot ésser fàcil que t'hagi succeït quant menys una vegada, d'aquí t'adressi aquestes rutilles, no encaminades a donar-te lliçons ni tant sols pretendre-ho, com no está en mon ànim, puig que jo, mai per mai podré ésser mestre dels altris, per lo molt que encara en manca a saber. Una enquesta per mi sostinguda amb un altre amic motivá el que's parlés de ma humil persona, escusant dir-te que amb aital motiu hi ha hagut piropos per a tots gustos, entre'ls quals n'hi ha de teus.

Els meus articles, si d'aixis se poden calificar, no fan ni farán caure cap govern, com tu deies, perque ells no tracten d'aquestes altes qüestions, les quals deuen ventilar-se en les esferes directores de la política; pro si poden fer quelcom en profit de nostra Tarraco, per les nostres xamoses tarragonines, per nosaltres mateixos, perque, no'n dubtis, de xó que vull dir: si volém fer quelcom de profit nostre tenim de fer-nos-ho nosaltres mateixos, puig que'ls altris no'ns ho farán, ans al contrari, posarán tots sos esforços per a que no poguem portar a cap nostres desitjos, sien bons, sien dolents.

I a mi em dol veure molt sovint, a amics i companys benivolguts meus, malparlant d'altris i qualques vegades fins posar-los en ridicol davant els enemics, i creu-me, amic A., aquests fets me produeixen un gros pesar envers el jove corromput,—perdona el calificatiu,—qui a la vegada voldria desviar al qui comença a lluitar, al qui entra a la eterna lluita del poble amb el poble; i aquelles belles iniciatives que jo ovirava en les idees esmersades per el novell lluitador, van esfumant-se i desapareix, potser, per a sempre, aquell plantè que qui sab si hauria arribat a ésser un bon redemptor de nostre poble. I pensar que molts cops nosaltres mateixos ne tenim la culpa de tot quant ve succeïnt a nostra terra, aquesta terra que si no produeix es perque li tallèm les arrels bones, deixant-hi lo dolent, lo podrit, lo insà...

Per què tu i altres amics que combregueu en nostres ideals, no veniu a enfortir nostra acció, nodrint-la? Per què amb vostres crítiques o censures priveu de que'ls altres deservrotilin ses iniciatives, fent que's retirin a sa casa per a no intervindre directament en els afers públics? Heus aquí lo que hi ha per a corretegir: si no voleu ajudar als demés, quant menys deixeu-los fer.

Creu-me, amic, si nosaltres volem anar endavant, si nostre poble no volem que resti per mes temps allà ont és i volem son ressorgiment, es precis que tots, absolutament tots, posem nostre gra d'arena en aquesta obra gegantina de l'avenc, finses arribar al cim de la completa redempció...

PÒLLUX.

Bases per al abastiment d'aigües de Tarragona

El Sr. Alcalde ens ha remés una copia d'aquestes Bases, que'ns complavem en reproduir-les a continuació:

I. El firmante se compromete a suministrar al Ayuntamiento de Tarragona 1.000 plumas de agua potable, de 2.340 litros cada 24 horas, procedentes de su finca «Mas Caballé» de este término municipal.

Las indicadas 1.000 plumas de agua deberán ser vertidas en el depósito del Olivo y allí incorporadas a la red general de distribución del Ayuntamiento.

II. El vendedor se compromete a tener alumbradas dichas 1.000 plumas de agua en el plazo máximo de tres meses, a partir del acuerdo aprobatorio de este contrato por el Ayuntamiento sin esperar a ulteriores trámites.

Tan pronto el agua esté alumbrada lo participará al Ayuntamiento, el cual dispondrá el día en que deba comenzar el aforo por cuenta del suscrito.

III. El aforo consistirá en extraer del manantial que se ponga a disposición del Ayuntamiento, de un modo constante, y durante un período de treinta días, una cantidad de agua que alcance a 1.000 plumas de 2.340 litros. Durante el mismo período el Sr. Caballé mandará practicar un análisis químico y bacteriológico para determinar la potabilidad del agua, por la autoridad oficial que designe el Ayuntamiento.

De resultar para el Ayuntamiento satisfactorios, así los aforos como los análisis, el vendedor vendrá obligado a practicar los trabajos de conducción para que puedan ser vertidas en el depósito del Olivo las 1.000 plumas objeto de este contrato.

IV. Todas las obras que se practiquen en el manantial, así como el material de bombas elevadoras, máquinas motrices, tubería, etcétera, etc., deberán ser de primera calidad y objeto de un proyecto detallado que será sometido al Excmo. Ayuntamiento para su aprobación.

Este proyecto lo presentará el Sr. Caballé dentro del mismo plazo de tres meses fijado en la base II, y se ejecutará bajo la inspección del personal facultativo del Ayuntamiento.

V. Practicados los aforos y los análisis, así como aprobado que sea por el Ayuntamiento el proyecto de conducción, el vendedor vendrá obligado a empezar las obras dentro de un mes y terminadas a los tres meses de haberlas comenzado.

En todos cuantos aforos y análisis se hace referencia en estas bases, ya se realicen por cuenta del que suscribe o de la Corporación municipal, tendrán el derecho de intervenir una y otra de las partes contratantes, conservándose, cuando se trate de análisis, muestras convenientemente obtenidas lacradas y selladas, para poder efectuar nuevo análisis en el caso de que el primero ofreciese alguna duda.

VI. Desde que el agua esté alumbrada el Ayuntamiento podrá realizar cuantos análisis y aforos estime convenientes, además de los que el vendedor ha de realizar por su cuenta, pero los gastos en este caso correrán a cargo de la Corporación municipal.

VII. Terminadas las obras de conducción en su totalidad, serán recibidas provisionalmente por el Ayuntamiento, y si después de practicados nuevos análisis y aforos en el Olivo

acusasen resultados favorables, se verterán las aguas en el depósito.

La recepción definitiva se verificará un año después de la provisional.

VIII. La entrega al Ayuntamiento comprenderá el pozo manantial, una zona de 50 metros de radio alrededor del mismo y un camino de carruaje que le dé acceso, las maquinarias, tuberías y cuanto haya sido preciso para la conducción, todo lo cual pasará a ser propiedad del Ayuntamiento.

Dado el emplazamiento del manantial, si por algún lado los límites de la finca del señor Caballé no constituyeren una extensión de cincuenta metros según queda determinado, se entenderá reducida dicha zona por el referido lado a los lindes actuales de la misma finca.

IX. El precio del manantial y sus anexos será el de 1.000.000 de pesetas, pagadas en la forma siguiente:

Cada año percibirá el vendedor 50.000 pesetas a razón de 12.500 pesetas por trimestres vencidos y dentro del primer mes del trimestre siguiente.

Engarantía a lo estipulado en esta base, destina el Ayuntamiento todo lo que recaude por canon de arrendamiento de agua, comprendiéndose en esta garantía no solo la recaudación actual, sino también los aumentos que en lo sucesivo se logren.

Para conseguir la finalidad de que las obras de conducción sean amortizadas con preferencia, el Ayuntamiento se obliga a solicitar un auxilio del Estado que le ayude a resolver problema tan importante como el abastecimiento de aguas de esta capital y gestionar que las dotaciones necesarias para completar el servicio de aguada de los buques en el puerto y de los edificios públicos lo sean por agua vendida a perpetuidad, dedicando precisamente el producto obtenido en la venta de agua y auxilio que se obtenga del Estado al pago de los gastos de conducción en esta forma:

Hasta 250.000 pesetas serán entregadas inmediatamente al Sr. Caballé y lo que lo excediere de dicha cantidad lo retendrá el Ayuntamiento para entregarlo a dicho señor al término los cinco primeros años de la recepción provisional a que se refiere la base VII.

X. Desde la recepción provisional la elevación del agua hasta el Olivo correrá a cargo del Ayuntamiento.

Si de conformidad con las opiniones emitidas por geólogos eminentes se consiguiera obtener agua artesiana, con presión suficiente para prescindir de elevarla, el precio de venta sería de 1.500.000 pesetas en vez del de 1.000.000 que se consigna para el caso que deba de ser elevada el agua.

XI. Durante la vigencia de este contrato y en las épocas que el Ayuntamiento determine, se practicará un aforo de las aguas que se viertan en el depósito del Olivo. Si en alguno de estos aforos funcionando las máquinas elevadoras con perfecta regularidad, con intervención del Sr. Caballé, se comprobase la disminución del caudal por cantidad superior a 50 plumas y esta disminución persistiera durante dos años consecutivos, el total del millón de pesetas que el vendedor ha de percibir se entenderá reducido a razón de 1.000 pesetas por pluma que falte hasta las mil que son objeto de este contrato.

Tendrá, no obstante, el que suscribe, el derecho de adicionar el caudal con aguas de reconocida potabilidad, a satisfacción del Ayuntamiento, dentro del término de un año de contrastada la disminución, si así lo estimase preferente a que le sea cercenada la suma de pesetas 1.000 por cada pluma que falte.

En todo caso, esta facultad no podrá perjudicar al Ayuntamiento, ni en la conducción, ni en la elevación del agua adicionada.

En tanto que el vendedor no haya percibido el total importe del precio estipulado y, por tanto, esté sujeto a las contingencias de los aforos, el Ayuntamiento no podrá ordenar obras en el manantial, maquinaria y en todo lo que pudiese afectar al resultado de aquéllos sin intervención del vendedor, quien en todo tiempo deberá tener libre el derecho de inspección.

XII. En cualquier tiempo que resultase comprobado por un análisis técnico oficial que las aguas de «Mas Caballé» han perdido su potabilidad, cesará por parte del Ayuntamiento la obligación de satisfacer el resto del precio que falte y se rescindiré el contrato. Para este análisis deberá tenerse presente cuanto se consigna en la base V, y a la rescisión del contrato sólo podrá llegarse, cuando después del primer análisis, el que suscribe haya mandado hacer otro por su cuenta, dentro del plazo máximo de dos meses, y un tercero en un la-

boratorio oficial si no resultare acuerdo entre los dos primeros.

XIII. Si en los aforos practicados durante la vigencia del contrato, se comprobase la disminución del caudal, en las épocas que determine el Ayuntamiento y en dos años consecutivos y por cantidad superior a quinientas plumas y el vendedor, dentro del plazo de un año, no usa de la facultad que le reconoce el segundo apartado de la base XI, se rescindiré el contrato.

XIV. El suscrito responde de evicción de todo lo que es objeto del presente contrato, en lo que se refiere a su plena propiedad; ello no obstante en cuanto a cantidad y calidad del agua, queda limitada la responsabilidad del suscrito a lo establecido en las bases anteriores.

La perturbación en el disfrute del agua por causas ajenas al Ayuntamiento, le relevará de seguir pagando el precio convenido hasta que la perturbación desaparezca; pero si ésta durase más de un año, el Ayuntamiento queda facultado para rescindir el contrato.

XV. La rescisión del contrato por cualquiera de las causas en el mismo prescritas determinará la pérdida por parte del que suscribe de la parte de precio que le falte percibir, y el Ayuntamiento quedará relevado de indemnizar al vendedor por ningún concepto.

Si la rescisión tuviese por causa la falta de potabilidad del agua, a que se refiere la base XII, y el Sr. Caballé no hubiese percibido la cantidad mínima de 250.000 pesetas, el Ayuntamiento podrá optar entre abandonar todo lo que es objeto de este contrato o completar el pago de lo que falte de las 250.000 pesetas para que la rescisión surta el efecto anteriormente estipulado.

XVI. El Ayuntamiento no podrá rebajar el precio de arrendamiento a que actualmente se cede el agua, tanto en el interior como en las afueras de la población, mientras el que suscribe no haya percibido todo lo que le corresponde en virtud de este contrato.

Tarragona 5 de Diciembre de 1914.

J. CABALLÉ »

La destitución de l'Unamuno (*)

Ha cridat fortament l'atenció el debat que dies enrera va promoure's amb motiu de la destitució del rector de la clàssica Universitat de Salamanca en Miquel Unamuno.

De temps immemorial que el procedir de la majoria dels nostres governants es precisament obrar a l'inversa de lo que haurien d'efectuar-ho, i, per no ésser menys el Ministre d'Instrucció Pública que'ls seus digníssims antecessors, en aquest cas concret de la destitució de un dels homes de mes prestigi de l'Espanya contemporània, ha fallat impulsat per aquest esperit innat en els homes que se'ls hi confien els destins de la nació.

Un diputat molt jove, en Marcell Domingo, esperit netament lliberal, per al qui les causes justes son les úniques que mereixen la seva primordial atenció, en el Congrés dels diputats va fustigar durament al Ministre del ram senyor Bergamín per l'acte realitzat excusant-se amb una tan fútil argumentació, com es la de que l'Unamuno havia graduat a dos extrangers, jesuïtes per mes senyes, havent declarat també'l Ministre que mes que per altra cosa, la destitució del rector de la Universitat de Salamanca va obeir a professar aquest i per haver-les divulgades, les idees georgistes. El senyor Ministre de Instrucció Pública, al fer aquesta afirmació, va confondre llastimosament les britàniques; ben clar va manifestar que l'apòstol del Colectivisme agrari era en Lloid George, actual ministre d'Hisenda d'Anglaterra, en lloc d'ésser, com ho es, l'Enric George, autor del llibre *Progrés i Misèria*, d'éxit molt falaguer tant al Nord d'Amèrica d'ont es fill aquest propagandista, com en altres països. Això, l'erro en que va incorre el senyor Bergamín, es imperdonable en ell, per tractar-se del Ministre precisament d'Instrucció Pública. Recordem que'l nostre il·lustrat col·laborador en P. A. M., en uns dels articles que publicà a RENOVACIÓ tractant del colectivisme agrari, feia notar

(*) Retirar del número passat per excés d'original.

que l'Enric George no té res que veure amb en Lloid George. (Vegi-s el número 43 del nostre periòdic, corresponent al 17 de Maig darrer).

I així van les coses en aquesta Espanya desgraciada. Se parteix de la base de que un home, una vegada ja ha arribat a desempenyar un ministeri, ja es apte per a que se li pugui confiar la cartera d'un altre ram, i, sense pensar-s'hi boi gaire, ja li han encarregat. Ningú oblida que'l Comte de Romanones ha passat per casi tots els ministeris. I quan no's té present aquesta norma, se confien les carteres dels governants de la nació a personalitats que en la majoria de cassos no reuneixen cap condició per a desempenyar tan delicats càrrecs.

Ens guardarem prou be nosaltres d'afirmar que l'avui ex Ministre de Instrucció Pública senyor Bergamín, sia un d'aquests cassos que senyalem. Ell, que's coneix prou be a sí mateix, es el qui, en tot cas, ho deu manifestar i no pas nosaltres, perque no poguessim incorre en aquell conegut refrà que diu que les apariencies enganyen.

◆ ◆ ◆

Les set meravelles del mon

La màquina d'escriure

Quan hagin arribat aquells temps ditxosos, pronosticats per les pitonises i les endevinaires, en els que'l feminisme hagi triomfat definitivament, l'Acadèmia de dames savies treurà a concurs, sense cap dubte, entre les poeteses qui van a la caça de llores, l'el·logi de la màquina d'escriure, primer instrument de conquesta, el que sense escàndol, ja que no sense moure soroll, haurà preparat les vies de la gran lliberació final, multiplicant i enllaçant la col·laboració entre l'home i la dona i procurant a l'activitat de nostres companyes un honorable empleu, en el que llurs gracies i coqueteria no hagin de ressentir-se'n molt.

La industria i el comerç, la ciencia diplomàtica i la pràctica administrativa, i fins les belles lletres, deuen a la màquina d'escriure algun regoneixement per la rapidesa i precisió que ella ha introduït poc a poc en les seves corrents transaccions. Els manuscrits als ulls del tipògraf i, sobre tot, als dels editors, guanyen, si no en interès al menys en correcció. La preciosa màquina aviva i apressa el verb dels folletínistes, qual ploma tardana tallava la inspiració. I baix el patronat barbut i somrient de nostre volgut Tristan Bernard, qui no admira cap altre modo d'expedició, encar dels seus autògrafs, el ràpid i dócil teclat ha fet la seva entrada en el mon, molt tancat, dels homes de lletres.

La màquina d'escriure és d'invenció anglesa i, relativament, antiga. El 7 de Janer de 1714, Henry Mill va pendre un privilegi d'invenció per a una màquina destinada a escriure caràcters anàlegs als de la impremta i que's reproduïen un per un.

Mes d'un segle després, en 1841, Alexandre Bain i Tomás Wright van modificar ventatjosament la màquina de Mill. La invenció va anar-se perfeccionant sucesivament per el doctor Leaville, de Kentucky en 1845, Fairbank en 1848, Olivier Eddy de Baltimore en 1850, Ely Beack en 1855, Samuel Francis de Nova York i Lathan Sholes en 1866 i des d'allavors per Schwalbach, William Jeune, Walter i Ernest Barren, Jefferson, M. Clough, Brion, Brooks, Remington, Denomore, etc.

◆ ◆ ◆

Les conferencies a l'Orfeo tarragoní

De franc i gros éxit poden calificar-se les quatre conferencies donades a l'Orfeo tarragoní, per son Vis-President artistic, nostre distingit amic i col·laborador En Bernabé Martí i Bofarull, versant sobre els temes anunciats, quals desarrotllà amb bells parlaments, comprensibles amb facilitat, tasca molt agradosa per a tots els oients que no's cansaren de aplaudir al conferenciant.

Potser pecant de sinceritat, dirém que les dues darreres converses del nostre amic han sigut les mes

celebrades per tots els que hem tingut el plaer d'oïrllo, puig que en elles ratllà a l'altura, ben conquerida des de temps i que ja'ns te acostumats, havent tractat molt habilment de l'obra ciutadana a fer per l'orfeonista, quals frases ne poden heure bon esment tots els cantaires de nostre Orfeo.

En sa darrera conferencia ens demostrà la necessitat del treball a fer per a l'acció futura de l'Orfeo, que ha d'ésser incansable, vigorós fins a crear un ambient durader i inacabable i que'ns porti a la consolidació definitiva de l'Orfeo i de son casal, havent, a mes, demostrat que per medi de modestíssims estalvis fets des de la data en que l'Orfeo es composà de mes de 100 individus haurien, ara que cumploixen ja deu anys des de aquella, arribat a reunir una quantitat que li permetria demanar a les corporacions subvencions que ajudarien a l'obtenció de son fi.

A les moltes felicitacions i fortes encaixades que rebé nostre amic, hi adjuntem la nostra, modesta, pró de tot cor sentida.

◆ ◆ ◆

Del meu àlbum

Lluny de tú
visc insegü
de la meva propia vida;
tan profunda és la ferida
que en el món no hi hà ningú,
sense tú,
que amb son bés l'hagi guarida.
Aprop teu
no sento el greu,
i mon ànima reviu
veu un cor que ardit vol viure,
ensenyant-me aquest bon Deu
que és tan teu,
com és meu el teu somriure.
¡Quin instant
aquell més gran,
veure't avençar graciosa
en la via populosa
amb ritme que's va ampliant,
i l'instant
t'ha fet per mí més hermosa!
¡Oh, l'amor
que amb dolç fervor
canta la terra agrada
per el teu pas ennoblida,
qui m'has dispensat l'honor,
mon amor,
d'alegrar la meva vida...
¡Quin sofrí
el meu d'ahí!
¡Quina ditxa la meva ara,
besant ta rosada cara
i el teu llavi de carmí;
vull sofrí
qu'un nou món me brinda encara!

SALVADOR BORRUT I SOLER.

◆ ◆ ◆

Llibres rebuts

«Boletín Arqueológico».—Núm. 5.—
Setembre-October de 1914.

El sumari de la important revista, orgue de la «Sociedad Arqueológica Tarraconense», corresponent al número 5, últim dels que se han publicat, es el següent:

«Paseos arqueológicos por la Diócesis de Tarragona, II, Iglesia de Santa Tecla», per Angel del Arco.—«Hallazgos Arqueológicos», per Angel del Arco.—Crónica.—Gravats: Esglesia de Santa Tecla la vella, frontis, làpida de D. Raimond de Milian i sepulcre de l'Arquebisbe D. Bernat d'Olivella.

Com tots els números publicats, el que acabem d'ocupar-nos-en está editat amb gust.

«Las zonas francas o neutrales».

Follet de palpitant actualitat que detalla minuciosament l'objecte, oportunitat i beneficis que en el ordre econòmic i comercial reportaria la implantació en el nostre país de les zones franques.

Interessa la seva lectura, i així la recomanem nosaltres, a tots els qui directa o indirectament realitzen el negoci de l'exportació, i al comerç en general.

Obres completes de Mossén Jacint^o
Verdaguer.—Volúm XI.—Jesús infant;
La fugida a Egipte.

De la edició popular de les obres del gran poeta Mossen Cinto que amb tant d'èxit ve publicant la banemèrita «Il·lustració Catalana», el volúm XI n'es un dels mes interessants, que en res desdiu dels anteriorment donats a llum, tant en el text com en la part tipogràfica.

S'hi publica un clixé de la Font del desmai, de Folgaroles.

NOVES

L'Associació Protectora de la Ensenyança Catalana, ha fet pública la convocatoria per al III Concurs Nacional d'Historia de Catalunya que se celebrarà en la ciutat de Lleida en el pròxim mes de Maig. En aquest concurs sols hi podrán concorre els nois i noies cataláns, i els premis son varis, tots en efectiu.

En un dels números vinents publicarem la convocatoria a que'ns referim, no fent-ho avui per manca d'espai.

Ha arribat fins a nosaltres lo que se susurra a Barcelona de que Mr. Pearson, Gerent de «Riegos y Fuerza del Ebro» torna de son viatge per América amb diners necessaris per a continuar les obres començades a Catalunya, que s'havien sospès temporalment.

Desitjariem veure confirmats aitals rumors, puig que així tornarien a empleiar-se als nombrosos obrers que havien quedat en vaga.

Dies enrera va morir a Barcelona el jove poeta tarragoní en Joan Oliva i Bridgman, essent molt sentida la seva mort pels molts amics amb que comptava en aquesta ciutat.

L'Oliva i Bridgman era un escriptor catalá ben conegut en el camp de les lletres.

D. E. P.

El dia de Nadal serà issada per primera vegada la bandera catalana en el balcó principal de Cà la Ciutat.

En el número vinent donarem el detall dels festeigs que's preparen per aquest acte tan trascendental.

Nou surtit de Corbates elegants.—Moneders de pell i seda.—Alta novitat.—Preus de fabrica.—AL·DIA. Rambla de Sant Joan, 40.

Hem rebut el primer número del setmanari autonomista republicà *Germanor* que's publica a Palafrugell.

Li desitjem llarga vida i queda establert el canvi.

Avui, a les dotze, se descobrirà la làpida que ha sigut col·locada en la fatxada de la casa ont nasqué, a Reus, l'il·lustre home públic en Joan Sol i Ortega.

A la nit se celebrarà una vetllada necrològica en el Teatre Fortuny, en qual acte hi pendrán part varies personalitats.

Ens donen la mala nova d'haver mort a Tudela el nostre compatrici en Pau Cornadó, artista meritíssim que durant tota la seva vida havia format part de companyies de sarsuela gran, conquerint sempre molts aplausos en quants teatres havia treballat.

Ens associem al dolor tan intens que en aquests moments experimenta la distinguida familia del malaguanyat artista tarragoní.

S'han rebut en aquesta Redacció els número 9 i 10 del *Boletín de la Estadística Municipal*, els que corresponen als finits mesos de Setembre i Octubre.

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern Civil i en la Comissaria general
 de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADÁ**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts, electroteràpia i anàlisis micro-química d'orina i productes patològics.
 Sero-Reacció de Wassermann.— Aplicació del 606

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADÁ

Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per a'ls pobres, franca, dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja

Rambla de Sant Joan, 75, principal. — TARRAGONA

CAMISES

CORBATES

NOVITATS

GILBERT GERMANS : Unió, 20

Galeria Fotográfica d'Art

PERE PALLEJÁ — Unió, 18

PERE LLORET

CORREDOR REIAL DE COMERÇ

Apodaca, 9

GRANDS NOVITATS en

Sombreros i Gorres

RAMON ALOQUIN

UNIÓ, 20

AL DIA

Perfumeria
 Confeccions
 Novitats

RAMBLA SANT JOAN, 40

JOAN ESBERT

FARMACÈUTIC

UNIÓ, 22

Joan Ruiz i Porta

PROCURADOR

Vilamitjana, 9, 1.er

Farmacia Central

Laboratori Químico Bacteriológic

Marti Güell

Rambla Sant Carles, 41 : : :
 : : : : i Sant Fructuós, 5

BOTELLERÍA

"LA TARRACONENSE"

DE

MUSTÉ I VIDAL

UNIÓ, 40

Els duenyos de aquesta nova botelleria, se complauen en oferir-la al públic, participantli que en ella hi trovará sempre un complet i variat assortit de tota classe de licors i vins generosos.

SERVEI ESMERAT

PREUS ECONÓMICS

SERVEI A DOMICILI

CHAMPANYS de totes marques, per a NADAL

Gran Fàbrica de Calçat

RAMÓN CAVALLÉ

TARRAGONA

TELEFON 120

REAL, 56

MOSTELLE

(RAIMOST)

Suc de raims sense alcohol

The Grape Juice Co. L.^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic

Un excelent refresc

El millor aliment en les malalties i convalescència

Se ven per tot arreu

IMPREMTA

Llorens
 i Cabré

Fortuny, 4

TARRAGONA

C.^a de Seguros Generales de Dusseldorf
 Segurs de transports

La New-York, de New-York

Companyia de segurs sobre la vida

L'UNION, de Paris

Companyia de segurs contra incendis

L'Assicuratrice Italiana, de Milán

Companyia de segurs contra accidents

La Continentale, de Mannheim

Segurs de transports

Passeig de Colón, 11 i 12 - Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA:

Maciá Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

PAPERERÍA I EFECTES D'ESCRITORI

DE

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes mènes i tamanyos : Escribantes : Plumes Stilogràfiques : Pesa-cartes : Copiadors, etc : Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat : Postals de totes mènes i albums per a les mateixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

MAGATZEM DE FERRETERIA

FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes - Objectes per a regals

Articles per a magatzems de vins i olis

Maciá Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9